

Strategija upravljanja rizicima

U OPĆINI VITEZ

Aktivne mjere kontrole i upravljanja rizicima

veljača, 2025.

Sadržaj:

1. Uvodno o rizicima	2
1.1. Svrha uvođenja strategije upravljanja rizicima Općini Vitez	3
1.2. Ciljevi za proces upravljanja rizicima u Općini Vitez.....	3
1.3. Opis mišljenja i stavova Općine Vitez prema utvrđenim rizicima.....	4
2. Proces upravljanja rizicima	4
2.1. Utvrđivanje rizika	5
2.2. Procjena rizika.....	5
2.2.1. Vjerojatnoća rizika.....	6
2.2.2. Mjerenje utjecaja/štete rizika.....	6
2.2.3. Vrednovanje rizika.....	7
3. Uloge, ovlasti i odgovornosti u procesu upravljanja rizicima	9
4. Komuniciranje i educiranje	10
5. Ključni pokazatelji uspješnosti	10
6. Praćenje i provjera procesa upravljanja rizicima	11
7. Obrasci	11
8. Stupanje na snagu	11

1. Uvodno o rizicima

Nezaobilazan i neminovan detalj svakodnevnice jeste rizik, bilo u osobnoj ili poslovnoj sferi. Rizik ugrožava i dovodi u pitanje ciljeve i postignuća, stoga mu se mora pridodati veliki značaj.

Rizik je bilo koji događaj ili problem koji bi se mogao dogoditi i nepovoljno uticati na postizanje političkih, strateških i operativnih ciljeva. Propuštene prilike također se smatraju rizikom.

Rizici su sastavni dio strateškog menadžmenta, razvoja, istraživanja i organizacije. Najčešće nastaju uslijed brzih i čestih promjena, što stvara nesigurnost pri donošenju odluka.

Razlikujemo **inherentni rizik** s kojim bi se organizacija suočila da uopće nema uspostavljenih kontrola. Procjena inherentnog rizika služi da se pokaže ozbiljnost rizika u slučaju da nema kontrola i kritičnost postojećih kontrola

Određena mjera rizika preostaje i nakon što se primjene mjere za smanjenje i obradu rizika. Odnosno, **rezidualni rizik** koji preostaje nakon primjene postojećih kontrola. Razina izloženosti rezidualnom riziku zavisi od adekvatnosti i funkcionalnosti postojećih kontrola - što su one bolje, to će razina izloženosti rezidualnom riziku biti manja i obrnuto.

Odgovorne osobe koje su zadužene za uočavanje i identificiranje rizika u Općini Vitez (u daljem tekstu: Općina) jest **Tim za FUK i koordinator za financijsko upravljanje i kontrolu**. Oni utvrđuju potencijalni utjecaj rizika na poslovanje organizacije u budućnosti i za učinkovito upravljanje. Rizici i njegovi oblici s kojima se Općina susreće u svom poslovanju mogu se umanjiti, izbjeći i prenijeti, kako bi se povećala sigurnost poslovanja. Također, veći rizik se može svjesno i prihvatiti te na taj način ostvariti veću dobit.

Tipični rizici s kojima se suočava javni sektor ogledaju se kroz:

- sve što predstavlja prijetnju postizanju ciljeva organizacije, programa ili pružanja usluga građanima,
- sve što može narušiti ugled institucije ili smanjiti povjerenje javnosti u instituciju,
- propust u smislu zaštite od neprikladnog ili nezakonitog poslovanja, rasipanja ili loše rentabilnosti,
- nepridržavanje propisa, kao što su propisi o zaštiti na radu, sigurnosti i zaštiti okoliša,
- nesposobnost reagiranja na promijenjene okolnosti ili nemogućnost njihovog upravljanja na način koji sprječava ili umanjuje nepovoljne učinke na pružanje javnih usluga.

Odgovor na problematiku rizika, u svrhu zaštite interesa, jeste upravljanje rizikom. Upravljanjem rizicima se upravlja nesigurnostima koje bi mogle ugroziti zacrtani cilj.

Neupravljanje (ne kontrola) istim bi dovela do neispunjenja zadanog cilja, kao npr. dodatni troškovi, rebalansi financijskih planova, te slični negativni rezultati.

1.1. Svrha uvođenja strategije upravljanja rizicima u Općini Vitez

Aktivnosti vezane uz razvoj upravljanja rizicima kao sastavnog dijela procesa upravljanja, osobito planiranja i donošenja odluka, podrazumijevaju:

- utvrđivanje rizika u odnosu na ciljeve iz strateških i operativnih planova, programa, projekata i aktivnosti te poslovnih procesa,
- procjenjivanje vjerojatnoće nastanka rizika i njihovih utjecaja/šteta,
- utvrđivanje načina postupanja po rizicima koji su neprihvatljivi,
- dokumentiranje podataka o rizicima u registre rizika,
- izvještavanje o najznačajnijim rizicima i aktivnostima u upravljanju rizicima,
- donošenje strategije upravljanja rizicima.

Registar rizika je pregled utvrđenih rizika, procjene rizika na temelju utjecaja i vjerojatnoće, potrebnih aktivnosti, odnosno kontrola koje će smanjiti posljedice rizika, osoba zaduženih za provođenje određenih aktivnosti, kao i rokova za njihovo izvršenje. Registar rizika je interni dokument svakog korisnika proračuna.

Strategija predstavlja sustavni okvir i strukturirani pristup utvrđivanju i upravljanju rizicima na razini korisnika proračuna. Cilj uvođenja strategije upravljanja rizicima je opisati kako korisnik proračuna namjerava implementirati upravljanje rizicima na jedan sustavan način, definirajući uloge i odgovornosti, metodologiju procesa upravljanja rizicima, način upravljanja rizicima koji se odnose na povezane institucije, načine komunikacije o rizicima po različitim razinama unutar organizacijske strukture te educiranje.

Gledajući kroz zakonske okvire na temelju *Zakona o financijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru* sastavlja se strategija upravljanja rizicima.

1.2. Ciljevi za proces upravljanja rizicima u Općini Vitez

Svrha donošenja Strategije upravljanje rizicima jest pomoć u ostvarivanju ciljeva Općine, vodeći se temeljnim načelima i ciljevima Općine. Time korisnici proračuna otklanjanju mogućnost neostvarenja zadanih ciljeva.

Aktivnosti općinske uprave su upravljanje raspoloživim resursima radi poboljšanja standarda života građana, te tim istim aktivnostima doprinijeti razvoju regionalnog područja. Kako bi se društveni razvoj i u narednim godinama odvijao što racionalnije Općina mora približiti svoje poslovanje zainteresiranoj javnosti i ukupnoj javnosti, ostvarivati učinkovito, ekonomično i transparentno financijsko poslovanje, poštujući namjenu proračunskih sredstava i pravednu raspodjelu, učinkovitu provedbu unutarnjeg ustrojstva, upravljanje ljudskim potencijalima te stručno usavršavanje, kao i uvođenje suvremenih informatičkih rješenja i unapređenje poslovnih procesa.

Općinska uprava također djeluje radi okupljanja privatnog i javnog sektora na svom području djelovanja, kroz jačanje međusobne saradnje radi definiranja i oblikovanja razvojne vizije i strateških ciljeva.

Općinska uprava se može suočiti s brojnim rizicima koji se mogu odnositi na:

- sve ono što može naštetiti ugledu korisnika budžeta i smanjiti povjerenje javnosti,
- nepravilno i nezakonito poslovanje,
- neekonomično, neučinkovito ili nedjelotvorno upravljanje odobrenim budžetskim sredstvima,

- nepouzdana izvještavanje,
- nedovoljno educirane ili pak osposobljene zaposlenike,
- nemogućnost pravovremenog usvajanja suvremenih informatičkih rješenja,
- nesposobnost reagiranja na promijenjene okolnosti ili nesposobnost upravljanja u promijenjenim okolnostima na način koji sprječava ili maksimalno smanjuje nepovoljne učinke na pružanje javnih usluga.

Prednosti provedbe strategije upravljanja rizicima vide se kroz:

- jačanje povjerenja u sistem javne uprave,
- bolje odlučivanje,
- povećanje efikasnosti,
- racionalnije upravljanje financijskim sredstvima.

1.3. Opis mišljenja i stavova Općine Vitez prema utvrđenim rizicima

Provođenje i ostvarivanje osnovne djelatnosti, utvrđeno je godišnjim i višegodišnjim planovima upravljanja, a sve u okvirima odobrenih financijskih sredstava utvrđenih godišnjim i višegodišnjim financijskim planovima.

Iz navedenog stavovi Općine Vitez prema rizicima su:

- sve aktivnosti koje općinska uprava provodi usmjerene su na ostvarenju glavnih ciljeva utvrđenih misijom i vizijom i temeljnim načelima,
- sve aktivnosti provode se u okviru postojećih zakonodavnih okvira,
- neće se poduzimati aktivnosti koje bi mogle prouzrokovati rizik od štetnog publiciteta za ugled,
- sve aktivnosti provodit će se u skladu sa donesenim i usvojenim planovima upravljanja,
- aktivnosti u ostvarivanju odobrenih projekata provodit će se u skladu s odobrenim sredstvima iz proračuna i sukladno Zakonu o javnim nabavkama,
- svi djelatnici koji donose odluke ili sudjeluju u njihovoj pripremi, moraju imati odgovornost i jasno saznanje da će aktivnosti koje poduzimaju rezultirati koristima za opće dobro,
- prilikom donošenja određenih odluka u procesu planiranja analiziraju se svi mogući rizici i način upravljanja istim,
- upravljanje rizicima omogućava predviđanje nepovoljnih okolnosti koje mogu nastati pri ostvarivanju osnovnog cilja,
- u otkrivanju, definiranju i prijedlogu načina za otklanjanje i ublažavanje rizika sudjeluju svi djelatnici, te koordinator za financijsko upravljanje i kontrolu.

2. Proces upravljanja rizicima

Kroz strategiju upravljanja rizicima utvrđena je metodologija koja podrazumijeva dokumentiranje, informacije o rizicima, njihovoj vrsti, vjerojatnosti nastanka i procjeni utjecaja, ustrojavanju registara rizika, uvođenju sistema izvještavanja o rizicima, imenovanju odgovornih osoba za praćenje rizika.

Proces upravljanja rizicima obuhvaća sljedeće aktivnosti:

1. Utvrđivanje rizika,
2. Procjene rizika (mjerjenje vjerojatnosti i utjecaja rizika, te njihovo rangiranje),
3. Određivanje aktivnosti za postupanje po rizicima,

4. Uspostavljanje sistema za praćenje i izvještavanje o najznačajnijim rizicima.

2.1. Utvrđivanje rizika

Rizici se utvrđuju na obrascu za utvrđivanje rizika i unose se u registar rizika. Tim za FUK i koordinator za FUK su zaduženi za njihovo identificiranje, a koordinator za FUK vrši upis u registar rizika i njihovo praćenje, odnosno ažuriranje registra rizika. Koordinator za FUK zadužen je za cjelokupan proces praćenja rizika, te za poduzimanje potrebnih radnji u svrhu smanjenja ili otklanjanje rizika kroz sustav FUK i plan razvoja FUK.

Utvrđivanje rizika uključuje identificiranje potencijalnih rizika i njihov uzrok, kao i potencijalne posljedice rizika, te razvrstavanje u sljedeće **kategorije rizika**:

Strateški rizici – rizici koji mogu značajno utjecati na ostvarivanje strateških ciljeva organizacije, odnosno dugoročnih i srednjoročnih ciljeva, strateških prioriteta organizacija, prioriteta pojedinih funkcija ili resora u skladu s odlukama vlada (npr. u području zdravstva, pravosuđa, stabilnosti javnih financija i sl.). Strateški rizici usmjereni su na različite zainteresirane strane kao što su npr. kreditori, građani, poslovni subjekti i sl.

Pravni rizici (rizici neusklađenosti) – rizici vezani uz usklađenost poslovanja sa zakonima i drugom regulativom, usklađenost regulative različitih nivoa vlasti, dosljednost u propisima, preciznost i jasnoću propisa, usklađenost domaćeg zakonodavstva s međunarodnom pravnom praksom, poštivanje standarda (normi) u pružanju usluga i sl.

Operativni rizici – rizici vezani za provođenje funkcija, procesa i aktivnosti u organizaciji, za kvalitetu pruženih usluga i zadovoljstvo krajnjih korisnika, administrativne postupke i njihovu funkcionalnost, adekvatnost procedura i rokova, funkcionalnost opreme koja se koristi u radu uključujući i IT sustave, kvalitetu nabavljenih roba/radova/usluga; sposobnost i pouzdanost poslovnih partnera (dobavljača), profesionalizam, etičnost i kompetencije zaposlenih, zaštitu ljudi, imovine i drugih resursa od gubitaka, oštećenja, zloupotrebe i sl.

Financijski rizici – rizici vezani uz financijsku stabilnost i likvidnost, te kvalitetu upravljanja prihodima i rashodima u proračunu/financijskom planu organizacije.

2.2. Procjena rizika

Dakle, procjenom rizika obuhvatit će se određivanje ciljeva poslovanja, mogući rizici koji utiču na ostvarenje ciljeva, provest će se njihovo ocjenjivanje u odnosu na vjerojatnoću nastanka i značajnost posljedice, te uspostaviti prikladne mjere za upravljanje rizicima.

$$\mathbf{R = V * U}$$

V = Vjerojatnoća nastanka rizika

U = Ozbiljnost mogućih posljedica (severity) - utjecaj

Nakon što se utvrde, rizike je potrebno procijeniti kako bi se rangirali, utvrdili prioriteta i pružile informacije za donošenje odluka o onim rizicima na koje se treba usmjeriti. Rizici se procjenjuju na temelju utjecaja i vjerojatnoće.

2.2.1. Vjerojatnoća nastanka rizika

Identificirani rizici se procjenjuju na način da im se dodjeljuju ocjene od 1 do 5 za vjerojatnoću pojavljivanja.

U ovoj tabeli se definira bodovni prag vrijednosti rizika, odnosno vjerojatnoća nastanka pojedinog događaja. Vjerojatnoća je potrebno odrediti kako bi se definiralo, predvidjelo u kojoj mjeri će se rizik pojavljivati.

Vjerojatnoća iskorištavanja ranjivosti od strane određenih prijetnji najbolje je izraziti skalom gotovo sigurno, vjerojatno, moguće, malo vjerojatno, gotovo sigurno se neće dogoditi, pri čemu svaki od definiranih nivoa ima svoj značaj.

Tablica prikazuje primjer jedne takve podjele i opisno pojašnjenje za svaki nivo.

Vjerojatnost	Bodovna skala	OPISNI POKAZATELJI	
Gotovo sigurno	5	Očekuje se da će se dogoditi. Sigurno će se dogoditi ove fiskalne godine ili tijekom sljedeće tri godine.	80% do 100% ili jednom godišnje ili češće
Vjerojatno	4	Očekujemo da će se to dogoditi. Bilo bi iznenađujuće da se to ne dogodi.	61% do 79% ili jednom u 2 godine
Moguće	3	Jednako vjerojatno da će se dogoditi i da neće. Ne očekuje se da će se dogoditi, ali postoji šansa.	40% do 60% ili jednom u 3 godine
Malo vjerojatno	2	Ne predviđa se. Nema zabrinutosti da će se to dogoditi.	11% do 39% ili jednom u 5 godina
Gotovo sigurno se neće dogoditi	1	Bilo bi iznenađujuće da se to dogodi. Morala bi se dogoditi kombinacija malo vjerojatnih događaja da bi se to moglo dogoditi.	0 do 10% ili jednom u 10 godina

2.2.2. Mjerenje utjecaja / štete rizika

Kako bi se utjecaj mogao izmjeriti, potrebno je postaviti bodovni prag utjecaja. U tabeli je detaljno određen bodovni prag za pojedine utjecaje. Utjecaj nam pokazuje rezultat djelovanja rizika na pojedine segmente. Procjena utjecaja obuhvata procjenu značajnosti posljedice ako se rizik ostvari. Procjenjuje se kakve bi mogle biti posljedice ako se rizik, u pravilu štetni događaj, ostvari. Znači, procjena utjecaja ne uzima u obzir vjerojatnoću, nego samo odgovara na pitanje što će se dogoditi ako se određeni događaj ostvari. Utjecaj se može bodovati

Ocjenama od jedan (1) do pet (5), gdje ocjena jedan (1) znači procjenu da će taj događaj imati beznačajan utjecaj, dok najviša ocjena znači da će događaj imati katastrofalan utjecaj

na ostvarivanje cilja i provođenje procesa. Osim bodovanja, daje se opisna procjena utjecaja, pa tako utjecaj može biti beznačajan, mali, umjeren, velik i katastrofalan.

Utjecaj	Bodovna skala	Kriteriji/primjeri
Katastrofalan	5	Veliki problem bez oporavka od njega. Značajna šteta kredibilitetu organizacije. Potpuni gubitak sposobnosti ostvarivanja ključnog programa.
Velik	4	Događaj za koji je potrebno veliko prilagođavanje načina pružanja usluge. Značajan događaj s dugim razdobljem oporavka. Neuspjeh u ispunjenju velike obveze.
Umjeren	3	Za oporavak od događaja je potrebna suradnja među organizacijskim jedinicama. Može izazvati medijsku pažnju.
Mali	2	Može se riješiti na razini organizacijske jedinice, ali zahtijeva da se obavijesti najviše rukovodstvo. Kašnjenje u financiranju ili promjena kriterija financiranja. Zainteresirana strana ili klijent bi to primijetili.
Beznačajan	1	Mogu se rješavati interno. Nema medijske pažnje. Nema interesa ili postoji upravljivi interes zainteresiranih strana ili klijenta.

2.2.3. Vrednovanje rizika

Ukupna izloženost riziku može biti *niska* (ocjena 0-5), *srednja* (ocjena 6-10), *visoka* (12-16) i *kritična* (20 ili 25).

- Ako je rizik procijenjen kao nizak, potrebno je utvrditi je li nužno provođenje sigurnosnih mjera ili se rizik može prihvatiti.
- Srednji rizik zahtijeva praćenje, te je nužno provođenje mjera za smanjenje rizika. Potrebno je sastaviti plan provođenja mjera kako bi se one provele u razumnom roku.
- Visok rizik zahtijeva poduzimanje mjera, postojeći sustav može nastaviti raditi, ali je potrebno u što kraćem roku sastaviti plan provođenja mjera te odrediti prioritete i rokove.
- Kod kritičnih rizika nužno je hitno provođenje mjera za smanjenje rizika.

Kritičnim se rizikom smatra u sljedećim situacijama:

- ako je posljedica rizika povreda zakona ili drugih propisa,
- ako predstavlja izravnu prijetnju uspješnom završetku projekta/aktivnosti,
- ako će doći do značajnih financijskih gubitaka,
- ako će uzrokovati znatnu štetu poslovanju, djelatnicima, građanima
- ako se dovodi u pitanje sigurnost zaposlenika.

Matrica rizika

Matrica rangiranja rizika						
Vjerojatnost	5	Nizak prioritet	Srednji prioritet	Visok prioritet	Kritičan prioritet	Kritičan prioritet
	4	Nizak prioritet	Srednji prioritet	Visok prioritet	Visok prioritet	Kritičan prioritet
	3	Nizak prioritet	Srednji prioritet	Srednji prioritet	Visok prioritet	Visok prioritet
	2	Nizak prioritet	Nizak prioritet	Srednji prioritet	Srednji prioritet	Srednji prioritet
	1	Nizak prioritet	Nizak prioritet	Nizak prioritet	Nizak prioritet	Nizak prioritet
	1	2	3	4	5	
	Utjecaj					

Prilikom rangiranja rizika određeni su bodovni parametri, te je potrebno vršiti rangiranje rizika prema postavljenim parametrima, odnosno postaviti bodovni prag kojim će se odrediti na koje će rizike biti potrebno djelovati određenim mjerama. Rangiranje se vrši množenjem navedenih parametara, odnosno utjecaja i vjerojatnoće.

Iz matrice rizika gdje su vrijednosti za vjerojatnoću i utjecaj bodovno rangirane od vrijednosti jedan (1) i pet (5) jasno se može vidjeti koji rezultati će se uzeti u obzir, odnosno na kojim je vrijednostima procjene rizika potrebno vršiti određene mjere. Ovakav raspon vrijednosti je uzet, jer se detaljnije mogu procijeniti određene vrijednosti inherentnih rizika, te mjere koje je potrebno poduzeti.

Postupanje po rizicima

Vjerojatnoća i utjecaj rizika smanjuje se izborom prikladnog odgovora na rizik. Odluka ovisi o važnosti rizika, te o toleranciji i stavu prema riziku.

Odgovori na rizik su:

- izbjegavanje rizika - na način da se određene aktivnosti izvode drugačije,
- prenošenje rizika - putem konvencionalnog osiguranja ili prijenos na treću stranu,
- prihvaćanje rizika - kada su mogućnosti za poduzimanje određenih mjera ograničene ili su troškovi poduzimanja nerazmjerni u odnosu na moguće koristi, s tim da je rizik potrebno pratiti kako bi se osiguralo da ostane na prihvatljivoj razini,
- smanjivanje/ublažavanje rizika - potrebno je poduzeti mjere da se smanji vjerojatnoća ili utjecaj rizika.

Svaka radnja koja se planira poduzeti kao odgovor na rizik mora biti proporcionalna riziku. Za svaki rizik potrebno je utvrditi njegovog vlasnika koji može poduzimati potrebne radnje/mjere u unaprijed određenom vremenskom periodu.

3. Uloge, ovlasti i odgovornosti u procesu upravljanja rizicima

Upravljanje rizicima predstavlja cjelokupan proces koji obuhvata utvrđivanje, procjenjivanje i praćenje rizika, uzimajući pri tome u obzir ciljeve te poduzimanje potrebnih radnji, a u svrhu smanjenja rizika u što većoj mjeri. Kako bi se osigurala uspješna provedba procesa upravljanja rizicima određene su ovlasti i odgovornosti kako slijedi:

• Općinski načelnik

- Općinski načelnik je odgovoran za određivanje i ostvarivanje ciljeva korisnika proračuna, kao i za uspostavu učinkovitog sustava upravljanja rizicima koji će smanjiti mogućnost da se postavljeni ciljevi ne ostvare, prema odredbama Zakona.
- Odgovoran je za određivanje strateškog smjera i stvaranja uvjeta za nesmetanu provedbu svih aktivnosti vezano uz upravljanje rizicima.
- Donosi strategiju upravljanja rizicima.

Odgovoran je uspostaviti sustavan pristup upravljanju rizicima koji uključuje:

- ✓ imenovanje osoba zaduženih za koordinaciju aktivnosti u uspostavi procesa upravljanja rizicima (odgovorne osobe za upravljanje rizicima),
- ✓ imenovanje osoba zaduženih za prikupljanje informacija o rizicima po organizacionim jedinicama (rukovoditelj organizacione jedinice),
- ✓ obavezu dokumentiranja podataka u vezi s utvrđenim rizicima, tj. ustroj Registra rizika,
- ✓ praćenje rizika, tj. uspostavu načina, odnosno modela izvještavanja o rizicima.

• Koordinator financijskog upravljanja i kontrole

- Koordinira implementiranjem procesa upravljanja rizicima.
- Odgovoran je upoznati rukovoditelje organizacionih jedinica o potrebi uvođenja upravljanja rizicima u svom odjeljenju sa smjernicama za provedbu procesa upravljanja rizicima.
- Osigurava da se upravljanje rizicima u njihovom području odgovornosti provodi u skladu sa Strategijom upravljanja rizicima.
- Osigurava da svi zaposlenici odjeljenja budu upoznati s procesom upravljanja rizicima.
- Promiče kulturu upravljanja rizicima na svim razinama.
- Odgovoran je za stvaranje uvjeta za nesmetanu provedbu svih aktivnosti vezanih uz rizike koji su utvrđeni i navedeni u Registru rizika, te određivanje rokova za provođenje pojedinih aktivnosti.
- Osigurava izradu i ažuriranje Strategije upravljanja rizicima u skladu sa stupnjem provedbe i razvoja procesa upravljanja rizicima.
- Priprema općinskom načelniku godišnje izvješće o pokazateljima uspješnosti provedbe Strategije upravljanja rizicima.

• Rukovoditelji organizacionih jedinica (TIM za FUK)

- Koordiniraju implementiranjem procesa upravljanja rizicima na području nadležne organizacione jedinice.
- Osiguravaju da su svi zaposlenici organizacione jedinice upoznaju s potrebom uvođenja upravljanja rizicima i sa smjernicama za upravljanje rizicima.
- Potiču kulturu upravljanja rizicima i daje podršku rukovodstvu u djelotvornom upravljanju rizicima na području nadležne organizacione jedinice.
- Izvještavaju rukovoditelja o svim kritičnim rizicima nastalim na području organizacione jedinice, te daju prijedlog akcijskog plana rješavanja.

- Sudjeluju u izradi i ažuriranju Strategije upravljanja rizicima u skladu sa stupnjem provedbe i razvoja procesa upravljanja rizicima.

- **Zaposleni**

- Dužni su koristiti se smjernicama za upravljanje rizicima na što učinkovitiji način.
- Neodgovarajuće postojeće mjere kontrole potrebno je prijaviti nadređenom rukovoditelju.
- Ukoliko uoče određene nove rizike koji bi mogli rezultirati neispunjavanjem ključnih ciljeva i zadataka, obavezni su ukazati na njih i također prijaviti nadređenom rukovoditelju.
- Odgovorni su za primjenu kontrolnih mehanizama kojima bi se mogla smanjiti vjerojatnost nastanka ili utjecaja rizika.
- Utvrđuju i razvijaju nove kontrolne mehanizme i planove za daljnje poboljšanje kontrole.
- Moraju biti svjesni politike koja se provodi u vezi upravljanja rizicima.

4. Komuniciranje i educiranje

Komuniciranje unutar općinske uprave o pitanjima rizika je važna budući da je:

- potrebno osigurati da svako razumije, na način koji odgovara njihovoj ulozi, što je strategija, što su prioritetni rizici, te kako se njihove odgovornosti uklapaju u okvire rada,
- potrebno osigurati da se naučene lekcije i iskustvo mogu prenijeti i priopćiti zaposlenicima koji mogu imati koristi od njih,
- potrebno osigurati da svaka razina upravljanja aktivno traži i prima odgovarajuće informacije o upravljanju rizicima u okviru svog raspona kontrole koje će im omogućiti da planiraju radnje u odnosu na rizike čija razina nije prihvatljiva, kao i uvjerenje da su rizici koji se smatraju prihvatljivim pod kontrolom.

Na području educiranja osigurat će se sljedeće:

- upoznavanje sa Strategijom upravljanja rizicima svih zaposlenika u općinskoj upravi Općine Vitez, te djelovanje u smjeru stalnog jačanja svijesti i educiranja zaposlenika o važnosti upravljanja i otklanjanja rizicima,
- radionice u vezi utvrđivanja rizika prilikom izrade strateških dokumenata.

5. Ključni pokazatelji uspješnosti

Kako bi se proces upravljanja rizicima mogao djelotvorno pratiti, istaknut će se ključni pokazatelji uspješnosti:

- na godišnjoj razini registar rizika je u potpunosti pregledan i dogovoreno je upravljanje rizicima,
- mjere otklanjanja provode se u okviru rokova utvrđenih za izvršenje i sve nove mjere ažurirane su u registru rizika,

- upravljanje rizicima redovita je točka na sastancima pojedinih ureda i organizacionih jedinica kako bi se omogućilo razmatranje izloženosti riziku i ponovno postavljanje prioriteta.

6. Praćenje i provjera procesa upravljanja rizicima

Učinkovito upravljanje rizicima zahtijeva kontinuirano praćenje i provjere kako bi se osiguralo da su rizici učinkovito prepoznati i procijenjeni, te da se provode odgovarajuće kontrole i reakcije. Potrebno je provoditi redovite revizije strategije i usklađenosti sa standardima, a standarde povremeno pratiti i procijeniti kako bi se utvrdile mogućnosti za poboljšanje.

Svaki postupak praćenja i provjere također treba utvrditi: da li su usvojene mjere rezultirale onime čime su trebale, da li su usvojeni postupci i prikupljeni podaci za provedbu procjene rizika bili prikladni, nedostatke u kontrolama i mogućnosti za kontinuirano poboljšanje, da li bi bolja razmjena informacija o rizicima pomogla u donošenju boljih odluka i polučila prilikom budućih procjena i upravljanja rizicima.

Koordinator finansijskog upravljanja i kontrole koji koordinira procesom upravljanja rizicima, osigurat će revidiranje procesa upravljanja rizicima na godišnjem nivou i prema potrebi ažurirati strategiju upravljanja rizicima te dati odgovarajuće smjernice.

7. Obrasci

Za potrebe dokumentiranja procesa upravljanja rizicima koriste se obrasci propisani Smjericama za upravljanje rizicima u javnom sektoru u FBiH („Sl. novine FBiH broj 42/22) na temelju kojih koordinator za FUK unosi podatke u PIFC aplikaciju.

8. Stupanje na snagu

Stupanjem na snagu ove Strategije za upravljanje rizicima općine Vitez prestaje da važi *Strategija upravljanja rizicima općine Vitez juli, 2023.*

Ova Strategija upravljanja rizicima općine Vitez stupa na snagu danom donošenja a objavljuje se u Službenom glasniku općine Vitez.

OPĆINSKI NAČELNIK

Boris Marjanović

Privitak: obrasci propisani Smjericama za upravljanje rizicima u javnom sektoru u FBiH („Sl. novine FBiH broj 42/22)

Broj: 01-1-02-1-1-544/25

Datum: 13.2.2025.

Privitak 1 – Utvrđivanje rizika

NAZIV ORGANIZACIJE:		OPĆINA VITEZ				
NAZIV ORGANIZACIONE JEDINICE:						
R/br.	PROCES	CILJ	RIZIK	KATEGORIJA RIZIKA	UZROK RIZIKA	UTJECAJ / POSLJEDICA
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						
6.						
7.						

Mjesto i datum:

Rukovoditelj organizacione jedinice: _____

Privitak 2 – Procjena rizika

NAZIV ORGANIZACIJE:		OPĆINA VITEZ									
NAZIV ORGANIZACIONE JEDINICE:											
		OCJENA INHERENTNOG RIZIKA (Rizik ocijenjen u odsustvu bilo kakvih kontrola)						OCJENA REZIDUALNOG RIZIKA (uzimajući u obzir provedene interne kontrole / mjere za ublažavanje)			
R/b r.	RIZIK	VJEROVATNOĆA (1-5)	UTJECAJ (1-5)	UKUPNO	OCJENA RIZIKA	POSTOJEĆE MJERE ZA UBLAŽAVANJE / KONTROLE	ADEKVATNOST POSTOJEĆIH MJERA ZA UBLAŽAVANJE / KONTROLE	VJEROVATNOĆA (1-5)	UTJECAJ (1-5)	UKUPNO	OCJENA RIZIKA
1.											
2.											
3.											
4.											
5.											
6.											
7.											

Mjesto i datum:

Rukovoditelj organizacione jedinice: _____

Privitak 3 – Mjere za ublažavanje rezidualnog rizika

NAZIV ORGANIZACIJE:		OPĆINA VITEZ							
NAZIV ORGANIZACIONE JEDINICE:									
R/br.	RIZIK	VRSTA ODGOVORA NA RIZIK	DODATNE MJERE ZA UBLAŽAVANJE	REZULTAT MJERE	POTREBNI RESURSI	VLASNIK ZADATKA	ROK	VEZA S DRUGIM ORGANIZACIONIM JEDINICAMA / ORGANIZACIJAMA	PRIORITET
1.									
2.									
3.									
4.									
5.									
6.									
7.									

Mjesto i datum:

Rukovoditelj organizacione jedinice: _____

Privitak 4 – Praćenje rizika

NAZIV ORGANIZACIJE:		OPĆINA VITEZ									
NAZIV ORGANIZACIONE JEDINICE:											
IZVJEŠTAVANJE, PRAĆENJE KONTROLE						PROCJENA REZIDUALNOG RIZIKA NAKON PROVOĐENJA MJERA ZA UBLAŽAVANJE					
R/br.	RIZIK	PODUZETE MJERE ZA UBLAŽAVANJE RIZIKA	NAPREDAK (%)	KOMENTARI I PROBLEMI	PREOSTALE AKTIVNOSTI	OČEKIVANI DATUM ZAVRŠETKA	VJEROVATNOĆA (1-5)	UTJECAJ (1-5)	UKUPNO	OČJENA RIZIKA	PRIHVATLJIVI NIVO RIZIKA
1.											
2.											
3.											
4.											
5.											
6.											
7.											

Mjesto i datum: _____

Rukovoditelj organizacione jedinice: _____